

SÖZEL BÖLÜM

DİKKAT! BU BÖLÜMDE CEVAPLAYACAĞINIZ TOPLAM SORU SAYISI 90'DIR.

İlk 45 Soru "Türkçeyi Kullanma Gücü",

Son 45 Soru "Sosyal Bilimlerdeki Temel Kavram ve İlkelerle Düşünme Gücü" ile ilgilidir.

Eşit Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme 90 dakika ayırmanız yararınıza olabilir. Sözel Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme biraz daha fazla zaman ayırabilirsiniz.

Bu bölümdeki sorularla ilgili cevaplarınızı, cevap kâğıdınızdaki "SÖZEL BÖLÜM"e işaretleyiniz.

1. Depremde evde değildik. Eve gelince gördük ki dolaplar, kitaplıklar devrilmiş; binlerce kitap yerlerde. Şimdi o kitaplar ne olacak? "Canını kurtarmışsın, yetmez mi?" demeyin. Kitaplar da insanın canı gibi. Birine bile zarar gelse içimden bir şeyler kopar.

Bu parçada geçen "içinden bir şeyler kopmak" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birdenbire aşırı heyecana kapılmak
B) Bedensel bir acı duymak
C) Yapabileceği bir şeyi yapamaz hale gelmek
D) İsteddiği gibi davranmadığı için rahatsız olmak
E) Bir olay karşısında derin bir üzüntü duymak

2. Maviyle yeşilin kucak kucağa olduğu Kanlıca, hep kıpır kıpır, hep hayat dolu ve hep kendi gibi kalmak istiyor.

Bu cümlede geçen "kendi gibi kalmayı istemek" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sahip olduğu özellikleri koruma çabası içinde olmak
B) Önemli bir yer olduğunu kanıtlamaya çabalamak
C) Benzerlerinden farklı olmaya çalışmak
D) En iyi biçimde tanıtılmayı istemek
E) Canlılığını çevresine hissettirmek

3. Bıkmadan, yorulmadan, yılgınlığa düşmeden, sürekli okumalıyız. Okurken bir yandan, daha önce okuduklarımızdan belleğimizde kalan izin üzerini örten tozu, kiri temizlemeli, bir yandan da bu izi derinleştirmeye çalışmalıyız.

Bu parçada geçen "belleğimizde kalan izin üzerini örten tozu, kiri temizlemek" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edinilmiş bilgilerin önemini anlamak
B) Doğruyu yanlıştan ayırmak
C) Gereksiz bilgilerle oyalanmamak
D) Unutulmaya yüz tutmuş bilgileri anımsamak
E) Yeniliklere açık olmaktan kaçınmamak

4.

- I. Zekânın, pek kolay kavranamayan çok karmaşık bir yapısı vardır.
II. Zekâ, doğuştan getirilen gücün, çevre olanaklarıyla işlenmesi sonucu oluşur.
III. Zekâ ne sadece kalıtsal ne de sadece çevresel etkenlerle açıklanabilir.
IV. Önce zekâyı tanımlamak, sonra da bu tanıma uygun bir ölçme aracı geliştirmek gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

Diğer sayfaya geçiniz.

- 5.
- I. Yapılan her yanlış, daha iyi bir sistem oluşturmak için bir fırsattır.
 - II. Yaptıklarının bilincinde olmayanlar, yanlışlarını sürekli yinelerler.
 - III. Hiç yanlış yapılmaması, her şeyin kusursuz olduğu anlamına gelmez.
 - IV. Doğruya ulaşabilmek için, yapılan yanlışlardan ders almasını bilmek gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

6. (I) Öykülerimdeki biçimsel ve içeriksel yenilikler salt kendi çabalarımın ürünü değildir. (II) Onları oluştururken öyküyü öykü yapan bütün geleneklerden ve yeniliklerden yararlanmaya çalışıyorum. (III) Olay, konu, karakter, tip, durum, kesit, diyalog... (IV) Öyküyü oluşturan bütün öğeler eşit ölçülerde girmeli öyküye diye düşünüyorum. (V) Öykünün ağırlık merkezini yaymaya çalışarak bunlardan birinin, ötekini önüne çıkmasını engellemek istiyorum.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

7. Şiir öylesine bir dilsel düzenlemedir ki sözcüklerinden biri çıkarılır ya da birinin yeri değiştirilirse şiirin tüm büyüğü bozulur.

Bu cümlede anlatılmak istenenle aşağıdakilerden hangisi arasında anlamca yakınlık yoktur?

- A) Şiirde her sözcük, bulunduğu yerde güzeldir.
B) Sözcük, şiirin en önemli öğesidir.
C) Şiirde dil, kendine özgü bir biçimde kullanılır.
D) Şiirin dili, seçilen imgelerin çeşitliliğiyle zenginleşir.
E) Şiirin güzelliği, sözcüklerin birbiriyle uyumundan gelir.

8. (I) İhtiyar Adam ve Deniz, Ernest Hemingway'e Nobel Ödülü kazandıran romanlarından biri. (II) Psikolojik yanı ağır basan ve sinemaya uyarlanması neredeyse olanaksız görünen bu roman, ünlü bir yönetmence sinemaya uyarlanmış. (III) Filmde, balıkçılıkla geçinen ihtiyar bir adamın yaşamı, ilgi çekici bir biçimde anlatılmış. (IV) Uzun süredir balık yakalayamayan ihtiyar adamın, son kez şansını denediğinde büyük bir balık avlaması ve onu karaya çıkarmak için gösterdiği insanüstü çaba, izleyiciyi oldukça etkiliyor. (V) İhtiyar Adam ve Deniz, izlenmeye değer en iyi filmlerden biri.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznellik yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Toroslar, Çukurova'nın bereketli topraklarını İç Anadolu'nun bozkırından ayırır. (II) Çukurova'yı at nalı biçiminde kuşatmış bir duvardır sanki. (III) Ova- dan bakılınca çelikten dev bir testere ağzını andıran tepeler, yaz kış ışıl ışıldır. (IV) Toroslar öylesine sarp ve yüksektir ki kolay kolay geçilmez. (V) Tren bile Toroslar'ı geçerken tünelin birinden çıkıp ötekine girer.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetme yapılmıştır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

10. (I) Anadoluhisarı'nın bulunduğu bölgenin tarihi, eskiye dayanıyor. (II) Kaynaklara göre, Anadoluhisarı, Boğaz'dan geçişleri kontrol etmek amacıyla Yıldırım Beyazıt tarafından yaptırılmış. (III) Yapılırken kullanılan malzemeler arasında, Bizans yapılarından alınmış taşlar da var. (IV) Bu durum, burada eski bir Zeus Tapınağı'nın bulunduğu yolundaki düşünceleri daha da güçlendiriyor. (V) Boğaz'ın en dar yerinde, Göksu Deresi kıyısında bulunan bu bölgenin, bugün olduğu gibi, Osmanlı öncesinde de yerleşim alanı olarak kullanıldığı çeşitli kaynaklarda belirtiliyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilenler "tahmin" niteliği taşımaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Diğer sayfaya geçiniz.

11. (I) Günlük yaşamımızda renklerin önemli bir rolü vardır. (II) Bu nedenle renklerle ilgili pek çok bilimsel çalışma yapılmıştır. (III) Yapılan araştırmalar göstermiştir ki soluk alışıımız, kan basıncımız, renklere bağlı olarak değişebilmektedir. (IV) Renklerden açık mavi, gevşetici ve rahatlatıcı; koyu mavi, uyarıcıdır. (V) Bu da renklerin etki gücünün birbirinden farklı olduğunu göstermektedir. (VI) Bu gerçeği göz önünde bulunduran içmimarlar, ev içi ışık düzenlemelerinde renk öğesine özel bir önem verirler.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisi, kendinden önceki cümlede belirtilen yarayı örneklendirmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

12. (I) Günün gününe pek uymaz bu kentin. (II) Bir bakarsın, yaz ortasında buz kesmişsin; bir bakarsın, kasım ortasında ceket fazla gelmiş. (III) Geçen eylül ayının son günü kente yağmur yağarken, kentin sırtını dayadığı dağa kar yağıyordu. (IV) Ertesi gün ise mayıs sonu güneşine benzeyen, pırıl pırıl bir hava... (V) Nereyseye tüm ekim ayı, böyle geçti. (VI) Oysa daha günümüzdeki bir başka kente çoktan kış gelmişti.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlelerin açıklaması durumundadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. (I) Türk yazınının önemli yapıtlarından olan Dede Korkut öyküleri yeniden okurlarla buluştu. (II) Öykülerin dili, özüne dokunulmadan sadeleştirildi. (III) Dede Korkut öykülerinin üslubu ve dili, her şeyden önce, 13.-14. yüzyıllarda konuşulan Oğuz Türkçesi'ne dayanmaktadır. (IV) Bu öykülerde Türkçe'nin yüzlerce yıl önceki güzelliğini ve şiirselliğini tadacak, kendi dil evreninizin sınırlarını genişleteceksiniz. (V) Bu güzel öyküleri okudukça, Türk dünyasının görkemli ve zevkli serüvenlerini tanıyacak; kültürümüzün zenginliğiyle övüneceksiniz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde, söz konusu öykülerin okurlara sağlayacağı yararlarından söz edilmiştir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

14. (I) Karagöz'ün yaşamımızdaki yeri için: "Bitti." deniyor. (II) Bu doğru değil. (III) Karagöz, 14. yüzyıldan beri kendini sürekli yenileyerek bugünlere gelmiştir. (IV) Onda, edebiyat, müzik kısaca güzel sanatlar adına ne biliyorsak, hepsi vardır. (V) Dini bakımdan bakarsanız, tasavvuf vardır onda. (VI) Böyle bir sanatı nasıl yok etmeye çalışırız?

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde, I. cümlede belirtilene karşı çıkışın gerekçelerine yer verilmiştir?

- A) II., III., IV. B) II., IV., V. C) III., IV., V.
D) III., V., VI. E) IV., V., VI.

15. Bir öykünün, yer aldığı kitaba adını verebilmesi için kitaptaki öteki öyküler arasında seçkinlik kazanması gerekir. (I) Okuduğum son öykü de bu türden. (II) Olay yine parçalı, kişilerin ağzından tek tek anlatılıyor. (III) Her anlatıcı konunun bir yönünü tamamlıyor. (IV) Kişiler öylesine doğal, içten konuşturuluyor ki hemen her kişi benliğimize girerek sizi zenginleştiriyor. (V)

Düşüncenin akışına göre, "Böylece siz de öykünün bir parçası oluyorsunuz." cümlesinin yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine getirilmesi uygun olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Dünyada neler olup bittiğini böylesine iyi bilen (,) I

okuma (,) çalışma gücü yüksek (,) oldukça bilgili
II III

bu genç (,) insanın kullandığı sözcüklere (,) alışık

IV V
olmadığımız yeni anlamlar kattığını görüyorum.

Yukarıdaki cümlede, numaralanmış virgüllerden (,) hangisinin yeri değiştirilirse anlam karışıklığı giderilmiş olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Anıları yazmanın belli bir çağı var mıdır () Genellikle yaşlılık dönemi gösterilir bu çağ için () Çünkü yaşlılığın bir belirtisi de kişinin gözlerini geleceğe değil, geçmişe çevirmiş olmasıdır. Bir yazarın () "Gençler umutlarla, yaşlılar anılarla yaşar." sözü de bu görüşü destekler ()

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (?) (...) (!) (.) B) (?) (.) (:) (.)
C) (!) (.) (;) (...) D) (...) (...) (;) (.)
E) (?) (!) (.) (...)

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Art arda yaşadığımız sıkıntılar, doğruyla yanlışı ayırttığımızı sağladı.
B) Onu gördükten sonra kendi durumuna şükretti.
C) "O ana kadar sesimi çıkarmadım, sabrettim; ama daha fazla dayanamadım." dedi.
D) Azmetti; karşılaştığı bütün engelleri yenerek amacına ulaştı.
E) Böylesine güzel bir günde bana hayatı zehretti.

19.

- I. Teyzelerin dün sinemaya gittiler.
II. Çiçeklerine yazın bolca su vermelisin.
III. Kalemlerini başka kutuya yerleştirdi.
IV. Ceketlerimizi dolaba astım.
V. Evleri bize çok yakındır.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcüklerin aldığı ekler, onlara hem ikinci, hem de üçüncü tekil kişiye ait olma anlamı katmıştır?

- A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

20. Türemiş sıfatlar, adlarla fiillerin kök ya da gövdelerine yapım ekleri getirilerek oluşturulur.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde bu yolla yapılmış bir sıfat vardır?

- A) Güneş balçıkla sıvanmaz.
B) Korkunun ecele faydası yoktur.
C) Her ağacın meyvesi olmaz.
D) Mızrak çuvala sığmaz.
E) İşleyen demir pas tutmaz.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru, özneyi buldurmaya yöneliktir?

- A) Beni mi aradılar?
B) Aşağı mı ineceğiz?
C) Dün mü geldiniz?
D) Yağmur mu yağıyor?
E) Çok mu yoruldun?

22. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, öğelerinin sayısı bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Altmış yıllık arkadaşım.
B) Sabırlı ve titiz bir araştırmacıydı.
C) Bütün gün kitaplarıyla baş başaydı.
D) Seçkin bilim adamlarımızdan biriydi.
E) Herkesi duygulandıran, soylu bir davranıştı.

23. Yeniden baktım "Başaklar" tablosuna. Belli ki rüzgâr var, başaklar eğilmiş. Başakların kimisi yanındakine yaslanmış, kimisi baş başa vermiş. Kırılacak gibi büküleni de, usulca eğilene de var. Dimdik duran başak görünmüyor hiç.

Bu parçada aşağıdaki cümle türlerinden hangisi yoktur?

- A) Ad (isim) cümlesi B) Eksiltili cümle
C) Sıralı cümle D) Bileşik cümle
E) Basit cümle

Diğer sayfaya geçiniz.

24. Fiyatlar çok pahalı olduğu için satışlar çok durgun.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "çok" sözcükleri atılmalı
- B) "durgun" yerine "az" sözcüğü getirilmeli
- C) "olduğu için" yerine "olduğundan" sözcüğü getirilmeli
- D) "satışlar" yerine "alışveriş" sözcüğü getirilmeli
- E) "pahalı" yerine "yüksek" sözcüğü getirilmeli

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu konuda nasıl bir çalışma yapılması gerektiği, uzmanlarca tartışılacak.
- B) Olaydan büyük bir üzüntü duyduğunu, suçluların cezalandırılmasını istedi.
- C) Yeni binaların ne zaman hizmete açılacağını, basın aracılığıyla duyuracaklarını belirtti.
- D) Sorunlara sağduyuyla yaklaşmanın, onların çözümünü kolaylaştıracağı sonucuna varıldı.
- E) Bölgede, kış mevsiminin uzun sürmesi nedeniyle alınması gerekli önlemler yetkililere bildirildi.

26. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ozan, 1940 yıllarında yeni şiirimizin başta gelen adlarından biriydi.
- B) O, 1946 yılında düzenlenen bir yarışmada birinci olmuştu.
- C) Aradan yıllar geçmesine karşın şiir anlayışında bir değişiklik olmadı.
- D) Onun ilgi çekici yanlarından biri de konuları abartarak anlatmasıdır.
- E) Toplumsal ve bireysel olaylara, yan tutmadan bakar.

27. Yaptıklarını kendi ağızıyla itiraf etti.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Yüklemin III. tekil kişili olmasından
- B) Nesnenin çoğul eki almasından
- C) Gereksiz söz kullanılmasından
- D) Yüklemin di'li geçmiş zamanlı olmasından
- E) Nesnenin yanlış yerde kullanılmasından

28. O kurumda eğitim görmüş herkes, saygılı, hoşgörülü ve esnek olmak gibi çok önemli erdemler kazanmışlardır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Gereksiz yere sıfat kullanılmasından
- B) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
- C) Yükleme ekfiil getirilmesinden
- D) Öznenin sözcük öbeği olmasından
- E) Özne-yüklem uyumsuzluğundan

29. Aşağıdakilerin hangisinde verilen dizelerde düşsel öğeler yoktur?

- A) Bir tren gelir her gün bu saatte
Aralıksız öter düdüğü
- B) Yağmur ana, yeşil yünden
Örmüş tarlanın hırkasını
- C) Bir rüzgâr esiyor dağlardan ovaya doğru
Okşayarak ağaçları, otları
- D) Tanı beni, her mektupta yumak yumak
Rüzgârla pullayıp gönderdiğim bulut
- E) Sesin gömlek yerine asılı balkonumda
Her zaman yıkanmış, her zaman ıslak

Diğer sayfaya geçiniz.

30. Eylülde Kaçkarlar'ın çevresinde "kestane karası fırtınası" gelip çatar. Kestanelerin dökülme zamanıdır artık. Yöre insanı için kestanelenin hem meyvesi, hem de kerestesi çok değerlidir. Çünkü evlerin özellikle dış cephesi bu ağaçtan yapılır. Rüzgârlar vadilerde uğuldamaya, yapraklar dökülmeye başlamıştır bugünlerde. Karın habercisi olan "karakuş" birazdan pencerenin pervazına tüner. Derinden kurt sesleri gelir. Orman tüm yaşamıyla hazırdır uzun ve beyaz kışa.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırma, tanımlama, öyküleme
B) Açıklama, öyküleme, betimleme
C) Tartışma, karşılaştırma, öyküleme
D) Tanımlama, örnek gösterme, betimleme
E) Açıklama, tartışma, örnek gösterme

31. Japongülleri, her sabah yüzlerce çiçekle ala boyanırdı. Dil büyüklüğünde beş yapraktan oluşan çiçeklerin tomurcukları sabahları hızla açılır, akşamları aynı hızla kapanırdı. Solan çiçekler, bir sonraki gün ağacın altındaki toprağa kızılımsı bir ölüm damgası vururdu. Bu hızlı değişim, beni hüzünlendirir, içimi karartırdı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Söz sanatlarına başvurma
B) Gözlem gücünden yararlanma
C) Olayları oluş sırasına göre anlatma
D) Deyimlere başvurarak anlatımı güçlendirme
E) Söylenenleri, örneklerle zenginleştirme

32. (I) Rize'nin Pazar ilçesinde, Verçenik Yaylası'na gidecek minibüse bindiğimizde, uzun süren otobüs yolculuğunun yorgunluğunu unutmuştuk. (II) Yaklaşık beş saat süren minibüs yolculuğundan sonra, kararlaştırılan buluşma noktasına ulaştık. (III) Oradakilerle hoşbeşten sonra çadırları kurduk; sırt çantalarımızı boşalttık. (IV) İlk günler için getirilen taze yiyeceklerle, hemen küçük bir ziyafet sofrası kurduk kendimize. (V) Geceleri fark ettik ki, gökyüzü burada her zaman yıldızlarla doluydu. (VI) Hemen her gece yıldızlara bakarak düşler kuruyorduk.

Yukarıdaki parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

33. (I) Umarım siz benden çok daha fazla yaşarsınız; ama bu yaşlara gelince insanda yaşlılığın farklı bir etkisi oluyor. (II) Yeni bir işe başlarken endişeleniyorsunuz, bitirebilir miyim diye. (III) İtiraf edeyim ki "Köleler ve Tutkular"a başlarken bu endişeyi yaşadım. (IV) Romanda her konu, yazılış süresini kendi belirliyor. (V) Hiçbir kitabımın üzerinde bu kadar yoğun çalıştığımı söyleyemem. (VI) Tam bir ağır işçi gibi sabah 8.30'dan akşam 20.00'ye kadar... (VII) Böylesine yoğun çalışmama karşın, kitabı tamamlamam iki yılımı aldı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

34. Savaşa gidecek askerlerin omzunda gördüğümüz torbalara benzer bir torba da bizim evde hazırlandı. Gerçi babam daha askere çağrılmamıştı; ama çağrılacağı günün pek uzak olmadığını hepimiz biliyorduk. Bu nedenle annem ona, dikişteki bütün becerisini göstererek, kaba patiskadan bir torba dikti. Sanırım dikerken kendi kalbini de içine koydu. Çünkü babam aramızdan ayrıldıktan sonra, annemin bir kalp taşıdığını gösteren bütün izler kalkmıştı ortadan.

Bu parçada sözü edilen anneyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çevresindekilerden hiçbir destek görmüyor.
- B) Eşinin gidişinden sonra acıma ve sevmeye duygularını yitiriyor.
- C) Çocuklarıyla birlikte geçim sıkıntısına düşüyor.
- D) Savaşın, çocuklarının iç dünyasını etkileyeceğine inanıyor.
- E) Savaşa karşı büyük bir öfke duyuyor.

35. Lisede öğrenciyken, elli yaşında biri ölünce, eh zamanı gelmiş de ölmüş, diye düşünürdüm. Altmışında biri ölmüşse sanki ölümü biraz gecikmiş gibi gelirdi bana. Hele yetmişindekiler... Yalnızca yirmi, otuz yaşlarında ölenlere acıdım. Bu acımasızlığım, hainliğimden gelmiyordu; öyleyse neden?

Bu parçanın son cümlesindeki sorunun yanıtı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ömre yönelik değerlendirmelerin yaşla birlikte değişmesinden
- B) Olgun insanın, kimsenin kötülüğünü istememesinden
- C) İnsanların giderek daha merhametli olmasından
- D) İnsanın, yaşlanınca doğruları yanlışlardan daha iyi ayırabilmesinden
- E) Yaşlandıkça düşünceleri değiştirmenin zorlaşmasından

36. İster olay öyküsü olsun, isterse durum öyküsü; benim öyküm, okunduktan sonra belleklerden uçup gitmemeli. Konusuyla, özümü, diliyle, biçimsel ustalıklarıyla okuru kuşatmalı. Kişi, öyküyü okuyup bitirdikten sonra değişmeli. Yıllar sonra o öykünün anımsanan, insanı etkileyen bir yanı bulunmalı. Sait Faik'in "Hişt Hişt" adlı öyküsü, lirizmi ve şiirselliğiyle, Sabahattin Ali'nin "Değirmen" adlı öyküsü iletişisiyle böyle değil mi?

Böyle diyen bir kişiye göre, öykünün temel niteliği nedir?

- A) Ünlü öykücülerin yazdıklarını düşündürmesi
- B) Belirli bir olay ya da durumdan yola çıkması
- C) Bilinen, somut gerçeklere dayanması
- D) Okurları, unutamayacakları biçimde etkilemesi
- E) Çelişiklere dayalı bir yapısının olması

37. Anadili öğretimini Türkçe'nin söz değerlerine dayandırmak gerekir. Yıldız yerine "star", gösteri yerine "şov" gibi yabancı sözcükleri kullanır; sürekli olarak, anlamını bilmediğimiz Arapça sözcükleri yinelersek çocukların söz dağarcığı karmaşık bir hal alır. Bundan da öte, sözcükler açık ve aydınlık bir anlam kazanamaz. Çocuklarımız arasından sanatçıların, bilim adamlarının çıkmasını daha başlangıçta engellemiş oluruz. Çünkü bilgin ya da sanatçı, bulgu ve yargılarını, gözlem ve deneyimlerini, anadilinin kavramları üzerine kurar. Kavramlar açısından duruluk kazanmamış bir zihin, açık seçik düşünemeyeceğinden, bir buluş ya da yapıt ortaya koyamaz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söz dağarcığının konuşma gücünü etkilediği
- B) Dil eğitiminin toplumsal gelişme açısından önemli olduğu
- C) Yaratıcılığın önkoşulunun yüksek düzeyde bir eğitim görmek olduğu
- D) Kimi sözcüklerin anlamda bulanıklığa yol açtığı
- E) Anadilini iyi bilmemenin yaratıcılığı engellediği

Diğer sayfaya geçiniz.

38. Genel anlamda insan düşüncesinin ürettiği değerlerin tümünü iki ana kümeye ayırabiliriz. Bunlardan ilki maddi kültürdür. Maddi kültür, insanoğlunun doğaya egemen olmak için yaptığı tüm araç ve gereçler ile bunları kullanma bilgisidir. İkincisi ise yaşamı düzenlemek, zenginleştirmek, korumak için konulmuş kurallar dizgesi olan manevi kültürdür. Bu iki kültür, birbirinden ayrılmamalıdır. Böyle bir yaklaşım, kültürü daha anlamlı ve yararlı kılar.

Bu parçada kültürle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir bütün olarak ele alınması gerektiği
- B) Kişiden kişiye değişen boyutlarının olduğu
- C) Toplumsal değerlerin önemli bir yer tuttuğu
- D) Kişiliklerin oluşumunda etkili olduğu
- E) Toplumsal yaşayışı belirlediği

39. Ozanları, yaşadıklarını, duyduklarını yazan kişiler diye tanımlamak yanlıştır. Sözelimi Cahit Sıtkı, yaşadıklarını, duyduklarını yazan bir ozan olarak bilinir. Oysa ölüm acısını tatmamış, yaşamamıştır. Bununla birlikte, sık sık ölümden duyulan acıyı işlemiştir. Onunla yıllarca arkadaşlık yaptım. Bir gün bile ölüm sözcüğünü işitmedim ondan. Ölmüş bir sevdiği de yoktu yanılmıyorsam. Ölüm yalnızca bir temaydi onun için.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her ozanın şiiri, belirli konuları içerir.
- B) Ozanların, şiirleriyle yaşantıları arasında ilişki olmayabilir.
- C) Her ozanın, şiir evreni aynı zenginlikte değildir.
- D) Şiirin etki gücü, okuyucuyu duygulandırmasıyla ölçülür.
- E) Hiçbir ozan, duygulanmadan şiirini oluşturamaz.

40. İnsanın doğayla savaşımında korkunun rolü yadsınmaz. Önemli olan, bu insanca duyguyu iyi değerlendirebilmektir. Nasıl ki kullanılması bilinmeyen bir silah bazen geri tepip büyük zararlara yol açabiliyorsa, korku da denetim altında tutulmayıp kendi başına bırakılırsa sonuç hiç kimse için iyi olmaz. Korkalım; ama neden, niçin korktuğumuzu bilelim. Korkuya yenilme kaygısının tutsağı olmayalım.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Korkuyla birlikte yaşamayı öğrenelim.
- B) Korkudan, uygun biçimde yararlanmaya çalışalım.
- C) Korkunun, toplumu değişik yönlerden etkilediğini unutmayalım.
- D) Korkuyu bir engel değil, bir araç olarak görelim.
- E) Korkumuzun nedenini öğrenip ona göre davranalım.

41. Hayır. Sanatçı, sanatçıdır. İşini doğru yapan, ne yapmak istediğini iyi bilen biri, her ortamda saygı görüyor. Türkiye’de de, dünyanın her yerinde de. Kadın ya da erkek, fark etmiyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olamaz?

- A) Yurtdışında sanatçı olarak yaşamamanın zorlukları var mıdır?
- B) Kadın yönetmen olmak güçlük doğurur mu?
- C) Yurtiçinde sanatçı olmakla yurtdışında sanatçı olmanın farkları var mıdır?
- D) Sanatçı olarak ilgi görmek koşullara göre değişir mi?
- E) Saygı gören bir sanatçı olmak için bazı niteliklere sahip olmak gerekiyor mu?

Diğer sayfaya geçiniz.

42. Ödüllerin, her şeyden önce, genç yazarların tanınmasında, geniş kitlelere ulaşmasında çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Elli yıl öncesine kadar Türkiye’de edebiyat ödülü yoktu. Bugün ise çok sayıda, belki de gereğinden çok ödül var. Ödüllerin sayıca artması onlara verilen önemi azaltıyor. Ayrıca bu ödüllerin bir bölümü tek bir yazınsal türe özgü. Oysa bütün türleri kapsayan ve her yıl düzenli olarak verilen ödüller edebiyat dünyasında daha büyük önem taşıyor. Ödülün değerini bulmasını sağlayan en önemli öge de seçici kurulunun aynı kalması. Böylece, yapılan değerlendirmeye ilgili bir ölçüt, ortak bir beğeni oluşuyor.

Bu parçada ödüllerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Niçin önemli olduğuna
- B) Kimilerinin belirli sınırlar içinde kaldığına
- C) Sayısı çoğaldıkça önemini yitirdiğine
- D) Yazarlara maddi destek sağlama işlevi olduğuna
- E) Yerleşmiş olanların önem taşıdığına

43. Yetkin insan, bilgilenme, bilinçlenme yoluyla aydınlanmanın ışığından geçmiş insandır. Soran, sorgulayan, aydınlığı arayan bir kişiliği vardır onun. Bu tür bir kişilik kumaşının dokunduğu tezgâhın bir adı da eleştirel okumadır. Eleştirel okuma kişiyi bilinçlendirir. Bu yolla bilinçlenmiş kişinin nitelikleri arasında ise okuduklarını yargılama ve onlardan kendine özgü sonuçlar çıkarma başta gelir.

Bu parçada, eleştirel okumanın hangi yönü üzerinde durulmamıştır?

- A) Yararlı bir okuma yöntemi olduğu
- B) Yol gösterici bir işlevinin bulunduğu
- C) Okullarda kazandırılması gerekli bir beceri olduğu
- D) Yorumlama gücünü geliştirdiği
- E) Kişiyi, değerlendirme yetisi kazandırdığı

44. Sahnenin tozunu ilk yuttuğunda çocuk denecek yaşlardaydı ve o günden bu yana inmedi sahneden. Oyunculuk dışında oyun yazarlığı, yönetmenlik, çevirmenlik gibi uğraşlarla da ilgilendi. Tiyatro dünyamızın en kıdemlilerinden, en renkli kişiliklerinden biri olan, seyircisiyle müthiş bir iletişim kurabilen bu yetenekli sanatçının ilgi alanı tiyatroyla da sınırlı kalmıyor. Güncel konular üzerine yazdığı yazılarıyla, düşüncelerini, eleştirilerini okurlarla paylaşıyor. O, aynı zamanda bir konuşma, bir anlatım ustası; anlatılanla dinleyeni, oyuncuyla seyirciyi bir araya getiren bir usta.

Bu parçaya göre söz konusu sanatçıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Okuru incitici konuları işlemekten kaçınır.
- B) İzleyicisini etkiler, onlarla bütünleşir.
- C) Dilin olanaklarından çok iyi yararlanır.
- D) Oyunculuk dışındaki işlerle de ilgilenir.
- E) Mesleğinde çok başarılıdır.

45. Yazar, dili, ses, biçim, anlam özellikleriyle iyi bilen ve kullanan kişidir. Bu anlamda dile yeni kavramlar, kalıplar, sözcükler kazandırabilir. Gerçekte hiçbir yazar, bakalım bu romandan, bu öykü ya da şiirden diler kaç kural çıkaracak, diye yazmaz. Yazamaz; ama yazdıklarıyla dile yeni sözcükler katar. Dili işlerken yalnızca dilciye değil, edebiyat tarihçesine, toplumbilimcilere, başka araştırmacılara da malzeme yaratır.

Bu parçadan, yazarlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dilin söz varlığını geliştirdikleri
- B) Dilin anlatım olanaklarını genişlettikleri
- C) Yapıtlarıyla, yeni çalışmalara olanak hazırladıkları
- D) Dil konusunda, geniş bir bilgiye sahip oldukları
- E) Dile kazandırdıklarıyla kalıcı olmaya çalıştıkları

Diğer sayfaya geçiniz.

2000 ÖSS
BASIN KOPYASI CEVAP ANAHTARI

SÖZEL BÖLÜM

1. E	31. E	61. D
2. A	32. D	62. B
3. D	33. C	63. A
4. C	34. B	64. D
5. B	35. A	65. B
6. E	36. D	66. A
7. D	37. E	67. D
8. A	38. A	68. E
9. C	39. B	69. D
10. D	40. C	70. C
11. C	41. E	71. B
12. A	42. D	72. A
13. E	43. C	73. C
14. C	44. A	74. E
15. E	45. E	75. A
16. D	46. A	76. B
17. B	47. E	77. D
18. A	48. D	78. E
19. C	49. B	79. C
20. E	50. E	80. B
21. D	51. C	81. A
22. C	52. D	82. E
23. B	53. C	83. D
24. E	54. B	84. B
25. B	55. A	85. C
26. A	56. E	86. D
27. C	57. C	87. A
28. E	58. E	88. B
29. A	59. A	89. C
30. B	60. B	90. E

SAYISAL BÖLÜM

1. B	31. B	61. A
2. D	32. C	62. C
3. C	33. E	63. D
4. E	34. D	64. E
5. D	35. A	65. B
6. A	36. B	66. C
7. B	37. E	67. B
8. E	38. B	68. D
9. C	39. C	69. A
10. A	40. A	70. C
11. D	41. D	71. D
12. A	42. B	72. A
13. C	43. A	73. E
14. B	44. E	74. B
15. D	45. A	75. E
16. E	46. D	76. B
17. A	47. B	77. D
18. D	48. C	78. A
19. B	49. C	79. C
20. E	50. A	80. D
21. A	51. B	81. B
22. C	52. C	82. A
23. E	53. B	83. E
24. D	54. A	84. A
25. B	55. A	85. E
26. C	56. E	86. D
27. A	57. E	87. E
28. D	58. B	88. A
29. C	59. D	89. C
30. E	60. E	90. B